

Την πολύχρονη έρευνα του αρχιτέκτονα και πολεοδόμου Ηλία Μεσσίνα για τις συναγωγές στην Ελλάδα με τις ιστορίες των ανθρώπων συνδυάζει το βιβλίο του “Η Συναγωγή” που παρουσιάστηκε στις 12.4.2022 στη Συναγωγή των Μοναστηριωτών, στη Θεσσαλονίκη.

Τα κείμενα βασίζονται σε πολυετή έρευνα στα ίδια τα κτίρια, σε δημοσιευμένα τεκμήρια και σε αρχεία (έγγραφα, κείμενα, φωτογραφίες) στην Ελλάδα, το Ισραήλ και αλλού, μέρος των οποίων είναι προσβάσιμο και στο διαδίκτυο. Βασίζονται επίσης σε συνεντεύξεις και σε γεγονότα, από την εποχή της έρευνας έως σήμερα. Στην επαφή με ανθρώπους και με τόπους, σε σκηνές που θα θύμιζαν κινηματογραφικό έργο, με κάποια συναγωγή ή ερείπια μιας συναγωγής στο φόντο.

Στον χαιρετισμό του ο **δήμαρχος Θεσσαλονίκης, Κωνσταντίνος Ζέρβας** υπογράμμισε ότι ο συγγραφέας “συνάγει” το πλήθος των εμπειριών μέσα από την πολύχρονη επιστημονική εργασία ανυπολόγιστης προσφοράς, “μαζεύει τα σκορπισμένα κομμάτια της ιστορίας και τα ανασυνθέτει, φέρνοντας στο νου την πολυπολιτισμική συνύπαρξή μας”. Ο κ. Ζέρβας επισήμανε ότι η αναστήλωση και η συντήρηση του κτιρίου είναι προστασία της μνήμης που ζει σε αυτό και η αναπαλαίωση το προσφέρει στο μέλλον.

Ο πρόεδρος της **Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης και του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος, Δαυίδ Σαλτιέλ** υπογράμμισε ότι το βιβλίο συνδυάζει τη γνώση με την αφηγηματική φόρμα και οδηγεί τον αναγνώστη στην κατανόηση των ανθρώπων που δημιούργησαν και έζησαν γύρω από τη συναγωγή, στη Βέροια, τη Χαλκίδα, το Διδυμότειχο και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Εξέφρασε την ελπίδα “Η Συναγωγή” να συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση του κοινού στο γεγονός ότι οι συναγωγές και τα νεκροταφεία των Εβραίων είναι αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας. Ο κ. Σαλτιέλ εξήγησε ότι επέλεξε τον Ηλία Μεσσίνα για την αναπαλαίωση της Συναγωγής των Μοναστηριωτών γιατί ήθελε να διατηρήσει το “χρώμα” και τη φυσιογνωμία του χώρου. Επιπλέον, χαρακτήρισε “αδιανόητο” η συντήρηση των ψηφιδωτών στις συναγωγές της Αίγινας και της Χίου να αφήνεται στην τύχη ή να απαιτείται η συγκέντρωση χρημάτων από ιδιώτες. Πρόσθεσε, δε, ότι σύντομα θα υπογραφεί συμφωνία για την επαναλειτουργία της συναγωγής στην Κω.

Ο **διευθυντής του Εβραϊκού Μουσείου Θεσσαλονίκης, Ευάγγελος Χεκίμογλου** σημείωσε ότι “Η Συναγωγή” σηκώνει το παραπέτασμα ανάμεσα στο βιβλίο που διέπεται από τους κανόνες της ιστοριογραφίας και την έρευνα, που συνήθως παραμένει αθέατη. Όπως εξήγησε, η ιστορική έρευνα και οι αρχιτεκτονικές αποτυπώσεις στο βιβλίο “δεν φοράνε την ακαδημαϊκή τήβεννο”, αλλά συναντούν τα γεγονότα της καθημερινότητας.

Από την πλευρά του, ο **δημοσιογράφος Παντελής Σαββίδης** τόνισε ότι το βιβλίο δεν είναι αρχιτεκτονικό δοκίμιο, έχει συναισθηματική φόρτιση, γλυκιά μελαγχολία και είναι γραμμένο με γλαφυρότητα. Κεντρικός του άξονας, πρόσθεσε, είναι ότι “όλοι οι άνθρωποι ανεξαρτήτως θρησκείας θα βρουν τρόπους και τόπους συμφιλίωσης”.

Η **αρχιτέκτονας Θεοδώρα Κυριαφίνη** ανέφερε ότι στο βιβλίο αποτυπώνονται η έρευνα του Ηλία Μεσσίνα για τη διάσωση των συναγωγών, αλλά και η ανησυχία του για την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς είναι ο ιδρυτής και συντονιστής της ΜΚΟ Ecoweek.

Ο **αρχιτέκτονας και συνεργάτης του συγγραφέα, Αλέξανδρος Κουλουκούρης**, υπογράμμισε ότι το βιβλίο αφήνει την αίσθηση και την αγωνία της έρευνας.

Την ελπίδα “Η Συναγωγή” να οδηγήσει και το κοινό να ανακαλύψει πράγματα και να τα μοιραστεί μαζί του, εξέφρασε ο **Ηλίας Μεσσίνας**. Είπε ότι επέλεξε να γράψει το βιβλίο στο τρίτο πρόσωπο για να έχει την δυνατότητα να ξαναδιαβάσει τα αποτελέσματα της έρευνας του και να ανακαλύπτει κάτι καινούργιο.

Ο κ. Μεσσίνας είπε ότι όταν διαβάσει του αρέσει να το γεμίζει με σημειώσεις γι’ αυτό επέλεξε “Η Συναγωγή” να έχει λευκές σελίδες για να μπορέσει να κάνει το ίδιο και ο αναγνώστης.

Απαντώντας σε ερώτηση του κοινού, εξομολογήθηκε ότι μικρός δεν διάβαζε βιβλία, αλλά ξεκίνησε για να κάνει πιο ενδιαφέροντα τα γράμματα που έστειλε στον παιδικό του έρωτα, μια κοπέλα που ζούσε στη Θεσσαλονίκη. Από τα βιβλία που διάβαζε όταν μπήκε η ανάγνωση στη ζωή του, ξεχώρισε “ Το Λάθος” του Αντώνη Σαμαράκη.

Ο **συγγραφέας:** Αρχιτέκτονας και πολεοδόμος, σύμβουλος αειφορίας και δημόσιας διαβούλευσης. Απόφοιτος του Κολλεγίου Αθηνών, του Yale School of Architecture και κάτοχος διδακτορικού στη Χωροταξία και MSc σε «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Ανέλαβε για πρώτη φορά την εκτενή μελέτη και αποτύπωση των συναγωγών στην Ελλάδα το 1993, την οποία και δημοσίευσε εκτενώς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Από το 1995 μέχρι σήμερα έχει αναλάβει πρωτοβουλίες με συνεργάτες για τη μελέτη, αναστήλωση, αναπαλαίωση και ανακαίνιση συναγωγών σε πόλεις ανά την Ελλάδα, περιλαμβανομένης και της προστασίας του ψηφιδωτού της αρχαίας συναγωγής στην Αίγινα.

ΠΗΓΗ: [ΑΘΗΝΑΪΚΟ - ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ, 12.4.2022](#)